

REVISTA MUSICAL CATALANA

SUMARI

L'expressió sentimental de l'obra de Sor, Alfred Romea. — De Sant Pere de les Puelles. Dues notes musicals setcentistes, Josep Rafel Carreras. — Des de Roma, Vice-Viñas. — Premis Musicals Concepció Rabell i Cíbils. III Concurs. Composició rebuda. — Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Concurs any 1924. Llista de reculls rebuts. — Orfeó Català: Concert de cançons nadal·lenques. Concert de Cap d'any. Sessió de cançons i jocs d'infants. Vinticinquenari de "La mort de l'escolà". — Catalunya: Barcelona. — Bibliografia, Ll. M., F. Ll., J. S. — Noticiari. — Necrologia: P. Marsick. F.-X. Scharvenka. Leon Bakst. — Secció oficial.

: : BUTLLETÍ
DE L'O. C. : :

Any XXII: Núm. 253
: : Gener 1925

Revista Musical Catalana

BARCELONA

REDACTORS EN CAP

FREDERIC LLIURAT — JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTI I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Higini Anglés, prev.—Josep Barberà.—Giulio Bas.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M. Comella.—Miquel Domènech i Español.—Josep Fabre.—Josep M. Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Robert Gerhard.—Vicents M. de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Wanda Landowska.—Jaume Marti.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Apeles Mestres.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—J. Riba i Marti.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M. Suñol, O. S. B.—Agusti Valls i Cascante.—Francisco :: Viñas.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc. :: ::

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socs de l'*Orfeó Català*, un any, **6 pessetes**.—Per als no socs, **7 pessetes**
FORA: Per als socs de l'*Orfeó Català*, un any, **7 pessetes**.—Per als no socs, **8 pessetes**
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'«O. C.»

1925

Revista Musical Catalana

Bollett de l'O. C.

1922

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'«O. C.»

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT i JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTÍ i MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Higini Anglès, prev. — Francesc Baldelló, prev. — Josep Barberà. — Giulio Bas. — Pasqual Boada. — Joan Borràs de Palau. — Lluïsa Bosch i Pagès. — J. Cabot Rovira. — J. Rafel Carreras. — Gabriel Castellà i Raich. — Eusebi Clot, O. F. M. — Henri Collet. — Eduard L. Chavarri. — Josep Maria Comella. — Miquel Oomènech i Español. — Josep Fabre. — Josep M.ª Folch i Torres. — Ignasi Folch i Torres. — Alfons Gallardo. — Robert Gerhard. — Joan Gibert Camins. — Vicens M.ª de Gibert. — Enric G. Gomà. — Emili Heintz-Arnault. — Gascó Knosp. — Frederic Lliurat. — J. Lamote de Grignon. — Wanda Landowska. — Miquel Llobet. — Joan Llongueras. — Josep Maideu. — Joan Manén. — J. Martí i Marull. — Dom Carles Negret, O. S. B. — Apeles Mestres. — Lluís Millet. — Manuel de Montoliu. — Vicens de Moragas. — M. Morera i Galícia. — Antoni Nicolau. — J. J. Nin. — Ewelina Pairamall. — Joaquim Pena. — Francesc Pujol. — J. Riba i Martí. — Antoni Ribera. — Alfred Romea. — Lluís Romeu, prev. — Miquel Rué, prev. — Dom Maur Sablayrolles, O. S. B. — Joan Salvat. — Kurth Schindler. — Albert Schweitzer. — Josep Subirà. — P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B. — Agustí Valls i Cascante. — Francesc Viñas. — Amadeu Vives. — Rafel Vives, etc.

VOLUM XXII.—Any 1925

BARCELONA

R.280.593

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'O. C.

ANY XXII

TAULA GENERAL

ARTICLES ORIGINALS

- ANGLÈS, Prev. (Higini).—Els ministrers i cantors al servei dels Comtes-reis de Catalunya-Aragó al segle XIVe, 158.
- CARRERAS (Josep Rafel).—De Sant Pere de les Puelles. Dues notes musicals setcentistes, 6.
- L.L. (J.).—Gran Teatre del Liceu. Temporada de Quaresma. Orquestra Pau Casals, 87.
- Les Sonates de Beethoven interpretades i explicades per Blanca Selva, 181.
- MASSANA, S. J. (Antoni).—El Camí del Sol d'En Joan Manén, 85.
- MILLET (Lluís).—El sentit del romiatge de l'ORFEO CATALÀ a Roma, 113.
- Una Salve Montserratina del mestre Nicolau, 177.
- Juli Garreta i la nostra música, 225.
- M. M. (J.).—Les Associacions de Música a Catalunya, 183.
- PUJOL (Francesc).—Antoni Nicolau, 171.
- ROMEA (Alfred).—L'expressió sentimental de l'obra de Sor, 1.
- SALVAT (Joan). — Els festivals M. de Falla a l'Associació de Música "da Camera", 29.
- S. (J.).—Gran Teatre del Liceu. Temporada d'hivern de 1924-1925, 37.
- Pelegrinatge de l'ORFEO CATALÀ a Roma. Diari de l'excursió, 119.
- SELVA (Blanca). — Les Sonates de Beethoven, 239.
- SIBLIK (Manuel). — La Choral Krizkovski, de Praga, 94.
- SUBIRÀ (Josep). — Una "tonadilla" catalana, *El Puente de las Virtudes*, 167.
- Mendelssohn i la música hebraica, 179.
- VINYES (Marian).—Juli Garreta, L'home i l'artista, 229.
- *** — Honorant el Mestre Falla, 33.
- L'Orfeo Montblanquí a Barcelona, 39.
- Honors al Mestre Ricard Strauss, 93.
- Judicis crítics de la premsa romana, 138.
- La producció musical de Juli Garreta, 237.

ORFEO CATALÀ

Concert de cançons nadalenques (26 de
sembre 1924), 10.
Concert de Cap d'Any, 11.
Concert extraordinari a benefici de l'obra
de cultura "Polytecnicum", 13.
Concert de cançons nadalenques (26 de
sembre 1925), 263.
Concert de Quaresma (15 i 29 març), 75.
Conferència sobre Roma per En Miquel
Capdevila, 98.
En pro de l'ORFEO CATALÀ, 197.
Excursió a Roma amb motiu de l'Any
Sant, 41.
Exposició interessant sota la direcció de
J. Renart, 100.
Judicis crítics de la premsa roma-
na, 138.
Memòria del secretari En Pasqual Boa-
da, 57.

Pelegrinatge de l'ORFEO CATALÀ a Roma.
Diari de l'excursió, 119.
Primer concert de la tanda d'hivern, 262.
Primer concert repàs en la present tem-
porada (18 octubre), 263.
Projecció de fotografies de l'excursió a
Roma, 196.
Secció oficial, 27.
Sessió de Cançons i jocs d'infants, per
l'Institut Català de Rítmica i Plàsti-
ca, 13.
Suscripció per a subvenir a les despeses
del pelegrinatge a Roma. Llista de se-
nyors subscriptors, 153.
Una lletra interessant adreçada al Mestre
Millet, 195.
Vinticinquenari de *La mort de l'esco-
là*, 13.

CATALUNYA

BARCELONA:

Associació d'Amics de la Música: M.
Llobet, Erna Rubinstein, G. Galatt-
J. Turina, Maria Pujol, Sonia Frid-
man Gramatté, 15; Quartet Honga-
rès, B. Selva - J. Massià, 77; H. J.
Mosser, 102; W. Giesecking, Andreua
Fornells, E. Feuermann, F. Costa, Ri-
card Vinyes, J. M. Regnard - Institut
Català de Rítmica i Plàstica, 209; Or-
feó Català - Cobla Barcelona, Vera Ja-
nacopulos, B. Selva - J. Massià, 271;
Associació de Música "da Camera":
Societat d'instruments de vent de Pa-
ris, Maria Davidoff - G. Lanskoy - J.
Sabater, 17; M. Maréchal - E. Poi-
llot, 78; Festival Schoenberg - Wiener
Streichquartet, J. Thibaud - G. de
Lausnay - Orquestra Pau Casals, 207;
Orquestra Pau Casals - F. Costa, M.
Crickboom, N. Kochitz, 273.

Associació Intima de Concerts: Maria
J. Regnard - Ana Aymat, 18; Quartet
Redalé, 41; Alice Ochsner - J. Català,
Alex. Barjansky - A. Vilalta, 103;
Trio de Barcelona, Orquestra de l'As-
sociació, Quintet Toldrà, 215; Pau
Casals - Blai Net, Quintet Schachte-
beck, 274.
Ateneu Barceloní: *Les variants en la
cançó popular* pel mestre J. Barberà,
105.
Ateneu Enciclopèdic Popular: Cançons
populars catalanes, 79; Curset d'edu-
cació musical pel professor E. Mar-
tín, 218.
Audició d'orgue, 44.
Coliseum: Orquestra Pau Casals, 216.
Exposició del Llibre alemany, 43.
Foment de Cultura: Associació de mú-
sica de la Congregació de la Immacu-
lada i Sant Lluís Gonçaga: J. Sal-
vat - R. Crespo, J. Torrens - M. Ser-

ra, 79; Albert Mateu, Eduard Toldrà, Bernardí Gálvez, 217; Quartet Casals, F. Pérez - F. Ardèvol, 275.

Gran Teatre del Liceu: *Tsar Saltan* (Rimsky Korsakow), *Herodiade* (Massenet), *Sor Beatrin* (Marquès), *El Bruixot immortal* (Rimsky Korsakow), *La Fira de Sorochinsky* (Mussorgsky), *La flauta màgica* (Mozart), *L'escola del poblet* (Weingartner), 37; Concerts de Quaresma: H. Winderstein, Ricard Strauss, I. Strawinsky, 87; Ballets russos, 214.

L'Eco de Catalunya, 107.

Olympia: C. Slaviansky d'Agrenéff - Orquestra Pau Casals, 18; Orfeó Gracienc, 19.

Orfeó Renaixement: *La cançó popular catalana* pel mestre Millet, 104.

Palau de la Música Catalana: Concerts Emili Sauer, 78; Orquestra Pau Casals, P. Casals - B. Net, 211; Recital Vendrell, 211; Foment de la Sardana, 212; Acadèmia Ardèvol, 212; Concert íntim de piano, 212; Orques-

tra d'Estudis Simfònics, 213; Recital J. Kubelik, 273.

Recitals de cançons nadalenques, 43.

Sala Aeolian: Recital R. Lloret, 275.

Sala Mozart: Albert Mateu, 17; Trio de Barcelona, Recitals M. Carratalà, 42; M. Hacker - Halfor - T. Buxó, Premi Parramon, 103; Concerts varis, 215.

Sala Parés: B. Selva - J. Massià (audicions explicades de les Sonates de Beethoven per a piano i per a piano i violí), 273.

Teatre de Novetats: *Terra baixa* (òpera d'Eugeni d'Albert, traducció catalana de J. Pena) 19.

Teatre Eldorado: Orfeó Gracienc, 42; Orfeó Gracienc, Orfeó Vilafranquí, 104; Schola Orpheonica, 275.

FORA DE BARCELONA:

Badalona, 219.

Igualada, 107, 218.

CORRESPONDENCIES

Bruselles, 96, 186.

Ginebra, 187.

Madrid, 35, 191.

Roma, 7.

VARIA

Associacions de Música a Catalunya. Concerts celebrats, 185, 276.

Concurs Nacional d'Operes de la Societat del Gran Teatre del Liceu. Veredicte, 204.

Festa de la Música a Mallorca. Cartell, 205.

Obra del Cançoner Popular de Catalunya: Concurs de 1924: Llista de reculls rebuts, 9; Veredicte, 100; Premi, número i títol dels reculls. Nom i residència dels autors, 199; Missions de

recerca i recollida de cançons, 200.

Premis Musicals Concepció Rabell i Cíhils: III Concurs. Any 1924. Composició rebuda, 9; Veredicte, 201; IV Concurs. Any 1925. Cartell, 202.

Premis Musicals Eusebi Patxot i Llagustera. V Concurs. Any 1923. Veredicte, 265; VI Concurs. Any 1925. Cartell, 266.

Primer Concurs per a l'adjudicació dels Premis Sant Jordi. Cartell, 268.

Noticiari, 23, 49, 80, 110, 220, 278.

NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

- ALBÉNIZ (Isaac). — *Sevilla, Aragón, Castilla* per a piano a quatre mans, 21.
 BACH (J. S.). — *Suite* per a piano transcrita per A. Quintas, 47.
 BORRÀS DE PALAU (Joan). — *No et coneixia* per a cant i piano, 21.
 BRUGAROLAS (Guillem). — *Estacions*, melodies per a cant i piano, 48.
 BUXÓ (Tomàs). — *A una puntaire* per a cant i piano, 48.
 CŒUROY (André). — *La Walkyria* de R. Wagner, 109.
 CUMELLAS Ribó (J.). — *Pagesivola* per a cant i piano, 21.
 GIACHETTI (Enrico). — *Montanina*. Suite infantivola per a piano, 108.
 HIMONET (André). — *Lohengrin* de R. Wagner, 47.
 KARG-ELERT (Sigfried). — 30 *Capricien*, op. 107, per a flauta sola, 21.
 LOISEL (Joseph). — *Lakmé* de Leo Delibes, 46.
 LOZANO (C.). — *Les roses*, per cant i piano, 21.
 MARQUÈS (A.). — *Al jardí els infants juguen...* per a piano, 21.
 MASSANA, S. J. (A.). — *Cançons líriques. Cants de pietat. Dos Rosaris. Te Deum*, 22.
 MÖLLER (Dr. Heinrich). — *Spanische, portugiesische, baskische Volkslieder*, 45.
 PAHISSA (Jaume). — *Piezas espirituales* per a piano, 21.
 — *Cançó de lladre*, per cant i piano, 21.
 PAPERINI (Pietro). — *Quattro Pezzi Infantili* per a piano, 108.
 RAVANELLO (Oreste). — *Dodici Studi Tecnici polifonico-ritmici* per a orgue, 46.
 SERVIÈRES (Georges). — *Saint-Saëns*, 20.
 TIERSOT (Julien). — *La Damnation de Faust* de Berlioz, 20.
 VALLS I CASCANTE (A.). — *Cants místics*, 23.

NECROLOGIA

- Astort (Pere), 82.
 Bakst (Leon), 26.
 Balling (Miquel), 224.
 Bossi (Enrico), 111.
 Brema (Maria), 224.
 Caplet (André), 224.
 Fall (Leo), 224.
 Gigout (Eugeni), 284.
 Hekking (André), 284.
 Heyse (Karl), 111.
 Hubay (Eugeni), 284.
 Jaell (Maria), 224.
 Kaschmann (Josep), 55.
 Marsick (Pere), 26.
 Martí (Esteve), 83.
 Moszkowski (Moritz), 82.
 Sánchez Deyà (D.), 83.
 Satie (Erik), 224.
 Scharwenka (F. X.), 26.
 Torres Oriol (Isidre), 55.

SUPLEMENTS ARTISTICS

L'ORFEO CATALÀ a Roma. Núm. 257.

JULI GARRETA. Núms. 263-264.

Revista Musical Catalana

Butlletí Mensual de l'O. C.

L'expressió sentimental de l'obra de Sor

reiem nosaltres que, com ho ha iniciat el mestre Millet en aquestes pàgines, havem d'apartar la crítica o els judicis musicals del camí purament mecànic de l'Art a què tanta tirada tenen, per regla general, els músics. És necessari lloar el pensament per a fer comprendre el fons de les composicions musicals. Radica aquest, no en l'estructura material, sinó en el sentiment que evoquen els elements d'expressió. L'afany de buscar en la forma, en els mitjans d'expressió, la finalitat de la música, ha portat, sens dubte, aparellat el veritable caos en què ens trobem. L'esperit d'anàlisi, de controvèrsia i d'extravagància que s'observa, per desgràcia, al món de les idees i a la República dels savis moderns, no deixa en pau ni les venerables ruïnes dels segles més llunyans. I no hi ha cosa més perillosa en l'art que la moda científica. Recordi's que hi va haver un temps en el qual es dugué arreu la negació dels fets més notoris i de les persones més significades. Es negà l'existència d'Homer, la del Cid i la de Napoleó, i es posà plet a multitud d'obres de les quals estaven en legítima possessió els autors llurs.

No vol dir això que tinguem de menysprear la ciència, tot el contrari. S'ha de conrear com a mitjà d'expressió, i sempre tenint en compte que la substància no està en ella, en la forma, pel que pertany a la música, sinó en la idea, en el sentiment, en l'espiritualitat. La música és, essencialment, el llenguatge de l'ànima, així com la paraula ho és, especialment, de la intel·ligència.

Totes les manifestacions de l'Art ja és sabut que aspiren a la bellesa, però cap d'elles, al nostre entendre, tan humana i espiritual com la Música. Vegeu com s'exterioritza ja en el nin. Incapaç per a manifestar-se en paraules, gradua rítmicament els seus gemes en proporció a les necessitats que

sent i desitja expressar. Cap art, doncs, tan espontàniament humà com la Música. Despullada de tota substància terrena és fidel reflexe del cor de l'home, i porta els seus accents, convertits en sons, al sospir, a la rialla, al plany, al plor.

Els tons de la veu humana — afirma Ciceró — són com les cordes d'una arpa, que donen el so segons l'impuls que les mou.

Tot això ens indueix a la conclusió que hem sostingut sempre, i que ha vingut a asseverar el nostre il·lustre Millet d'una manera definitiva, o sia que el veritable abast de la Música radica en la part ideal o de fons, no en els mitjans materials de què es val l'artista per a expressar els seus sentiments.

Començarem de seguir aquest camí en l'article present, significant, encara que lleugerament, el que és substancial en les obres de Ferran Sor.

Ja en aquesta mateixa REVISTA (juny i juliol 1923) aparegué el nostre treball sobre la vida i les obres de Sor, en el qual, en tractar de la part espiritual, sostenim que fulguren en elles totes les inquietuds, les aspiracions vagues i les melangies que forjà el Romanticisme en els seus primers temps. No podia, com és natural, sostreure's a l'ambient el nostre Sor. Esperit sensible, ple de tendresa, forçosament en les seves inspiracions havia de reflectir els sentiments que dominaven en el seu temps. Però, demés de les inquietuds, de les malenconies, de les rauxes de passió que apareixen sovint en les seves obres, fonament sentides i idealitzades sempre pel fre de la seva correcció clàssica, s'observa sovint el punyent record de la pàtria que ell jamai no oblidà, i, especialment, una angoixa sense límits, desolada. Quines foren llurs causes?

Moltes, i nobles totes elles. En primer lloc, com ja hem dit, l'ambient del seu temps, i, a més, les moltes tristeses i penalitats que amargaren la seva vida, i una noble ambició d'artista, d'aconseguir els més grans èxits i una major perfecció. Això darrer ho demostra el fet que, en determinada ocasió, va rompre les planxes d'unes obres seves que havien estat impreses. Un dels seus biògrafs, en donar compte d'aquest fet, ho atribueix a genialitats de caràcter; però per poc que s'escateixi la manera d'ésser del nostre Ferran Sor, es veurà que no és més que una repetició del cop de maça que Miquel Angel donà al seu Moisès demanant-li que parlés.

Certament que la característica de les obres del nostre músic del passat segle és la dolor, de la qual no es pot sostreure i a la qual es decanta fins en les seves pàgines més rialleres. Consulti's, si algú se'n vol convèncer, qualsevulla de les seves principals obres per a guitarra, que són les que en realitat coneixem a fons, i per poc que es profunditzi en elles es veurà la veritat del que acabem d'afirmar.

No ens és possible de reproduir tots els passatges en què ha deixat ras-

tre intens la dolor, perquè això exigiria, no els límits d'un article, sinó centenars de pàgines. Concretarem els exemples a algun dels fragments en què, en major intensitat, apareix l'angoixa que nià en l'ànima d'artista del nostre Sor.

En llegir els següents fragments musicals, que han estat copiats seguint la gràfica de la guitarra, cal tenir en compte que llur efecte veritable és a l'octava baixa.

Observi's que el sentiment dolorós, intens, del fragment anterior, que correspon al segon temps de la *Sonata*, op. 2., té un caràcter gairebé de plany.

En aquest petit tros del "Largo non tanto" de la *Fantasia*, op. 7, la dolor hi és desolada i plena de passió.

Un altre caire ben interessant de la dolor que culmina en les obres de Sor és el que batega en els anteriors compassos de la *Marxa fúnebre* de l'op. 59. Ells expressen la dolor resignada, profundament cristiana.

Finalment, i com a mostra de la dolor d'enyorança que li produïa el record de la pàtria llunyana, i que vibra en moltes de les seves composicions, hem copiat les primeres frases de la *Siciliana* i *Marxa*.

No vull acabar aquestes ratlles sense fer ressaltar un altre aspecte interessantíssim d'una de les obres de Sor (*L'Encouragement*, per a dues guitarres).

Jo voldria poder, en aquests moments, elevar-me a les regions més altes del pensament, per tal de descriure, amb tota la volada que mereix, el que deixà expressat, en una senzilla frase musical, el nostre insigne Sor, veu pura com del cel baixada, que porta consol i optimisme.

Figureu-vos la Pàtria (que ell deixà malmesa) triomfant, elevada al més alt cimall. Al voltant d'ella les altres nacions la contemplen i l'admiren. A la terra baixa encara les passions mal ofegades s'anihilen i s'escometen unes a les altres. Per damunt d'elles, des de molt alt, gairebé tocant el cel, el nostre Sor, com Beethoven al final de la seva *Novena Simfonia*, diu que ens abracem tots amb entusiasme i amb fe, que l'amor és el que ha de redimir-nos.

A poc a poc i solemne

No serà, aquest, l'himne que ens correspon i que cerquem?

ALFRED ROMEA

De Sant Pere de les Puel·les

Dues notes musicals setcentistes

I

La processó de Corpus de l'any 1708 eixí en solemne formació de l'església de Sant Pere. Les flors i ginesta amb les seves variades colors i exquisida flaire, alegraven la vista i embaumaven el curs per on Nostramo havia de passar.

Les cases totes estaven guarnides de bells paraments. A tothom feia denteta el balconatge de can Dou, superbament aparellat. Com un camp de blat i de roselles es veien barrejades les casaques franjades d'or i broderia de la nostra noblesa i els rics uniformes dels cortisans de l'Arxiduc.

Féu la processó les dues següents parades: una al convent de Sant Francesc de Paula de PP. Mínims. L'àliga saltironà una dansa. La Cantoria cantà una cançó devota en forma de nadala; la música era de Mossèn Valls. Altra parada fou en els PP. Agonitzants. L'àliga també dansà a plaer i altra cançó de forma nadalenca fou alegroïament oïda.

Tornats a Sant Pere, havent reservat, els obrers donaren gràcies als senyors de la Quina (*) de la mercè que a la parròquia havien feta. Als músics se'ls donà un ressopó. (Llibre vell de l'Obra.)

II

Els organistes de Sant Pere de les Puel·les des del segle XVI es nomenaven per oposició. No consten els noms dels afavorits fins l'any 1726. El 19 de març d'aquest any es nomenà el llicenciat Francesc Vilar. Era bon compositor.

L'any 1746 el succeí Mossèn Casals, que era a l'ensems mestre de Capella; deixà el seu càrrec l'agost del dit any.

En comptes d'aquest darrer fou nomenat l'any 1747 Mossèn Francesc Serra, amb igual caràcter. Era nebot de Mossèn Lluís Serra, de Santa Maria del Mar.

Entrà després Mossèn Pau Güell, qui morí l'any 1794, succeint-lo Mossèn Jaume Santromà fins l'any 1805. (Llibre antic de caixa.)

JOSEP RAFEL CARRERAS

(*) Antiga institució barcelonina formada per una junta de parroquians a cura dels quals anava la despesa de cera en l'octava de Corpus.

Des de Roma

EL MESTRE PUCCINI

La temporada musical, començada en el dia de St. Esteve segons la tradició italiana, va fent la seva via, mes sense despertar grans entusiasmes.

En tots els teatres dedicats a l'art líric, es commemorà amb la major dignitat l'insigne mestre Puccini, mort ara fa poc a Brusselles, on havia anat a buscar alleujament per a una malaltia que no perdona: el càncer.

Per a l'art italià ha estat una pèrdua greu, puix que era — després de Verdi — el compositor operista de més relleu i més seriós d'aquest país.

Les seves obres, sense ésser grans monuments, estan ben concebudes; construïdes per agradar a tots els públics, tant per la teatralitat que domina en elles, com per la melodia fàcil, espontània i a l'ensem plena d'elegància.

No imità a ningú; fou prou personal i les seves facultats musicals, com la tècnica orquestral, estaven tan ben agermanades, que rellueixen en cada producció, en forma prou elevada per a merèixer el beneplàcit de tots els públics, malgrat cap de les seves obres no porti el segell de grandiositat arquitectònica d'altres mestres que ja passaren a la immortalitat.

Morí sense haver pogut realitzar el seu somni de veure representada la seva darrera obra, *La princesa Turandot*, en la qual treballava des de feia quatre anys.

Segons el mateix Puccini, està concebuda en forma absolutament nova i és de majors proporcions que totes les anteriors.

Per dissort, sembla que no pogué deixar acabada l'escena final: un duo de caràcter heroic; és de suposar que mitjançant els elements que el mestre hagi pogut deixar es farà, com per al *Nerone*, l'obra pòstuma d'Arrigo Boito, ço és, completar-la de la manera millor.

Ja es parla que Artur Toscanini ha pres sobre seu tal responsabilitat, i es dona com a cosa certa que per l'any que ve, temporada de 1926, serà representada a la Scala de Milà.

Coneixia tan bé el valor de la seva música i era el seu caràcter tan bondadós gens ni mica superb, que parlant de Wagner digué a algú que el volia adular: "Jo donaria tota la meua música per la sola obertura dels *Mestres Cantaires de Nuremberg*".

A Milà se li erigirà un monument, el lloc del qual no està encara determinat; però els cabals recaptats són considerables.

Deixa una fortuna d'alguns milions.

A L'AUGUSTEUM

Els concerts que es donen en aquest temple de l'art simfònic, com el cartell-programa en sí, no presenten pas l'interès d'altres anys.

Sostenir una orquestra formidable, amb els millors professors de Itàlia, durant sis mesos, i fer venir els concertistes més escollits del món, com així mateix la se-

lecció dels directors estrangers, porta a la fi un dèficit remarcable que pels temps que corren no es pot pas suportar.

Per un pressupost de despeses d'un milió i mig, la sola orquestra s'emporta més de sis centes cinquanta mil lires; el cartell d'aquest any, doncs, és fet sota l'imperi de les economies.

Així i tot, han estat contractats com a directors Michele Balling, Georg. Schne-voigt, Alexandre von Kemlinsky, Igor Strawinsky i algun altre.

En el nombre de solistes hi veiem Adolf Busch, Paul Kochansky, Remy Principe, Joseph Szigeti, Leopold Godowsky, José Iturbi i Gaspar Cassadó.

Es començà amb la grandiosa *Missa* de Verdi, que tingué una execució brillantíssima, dirigida per l'il·lustre mestre Bernardo Molinari "que és l'ànima viva de la Institució". Constituï la resta Wagner, Beethoven i poques novetats.

Es parla molt de donar el poema bíblic *Moisés* de Perosi, i també algun *Salm*, ço que constituïria una novetat. Els dits salms foren escrits en el període més tràgic de la vida atribolada d'aquest cèlebre compositor.

En el moment present sembla que frueixi d'una calma espiritual "relativa" bastant accentuada, i en la solemne inauguració de l'Any Sant dirigí altra vegada la Capella Sixtina, en el solemne acte en què el Pare Sant obria la porta del perdó.

Es diu que per algunes cerimònies serà integrada a la Sixtina l'agrupació choral polifònica del Prof. Casimiri, tornada ja de les seves excursions per Europa.

Es de notar que en els concerts que donà en diferents ciutats de Baviera, com que encara s'anunciaven amb el nom de "cantors de la Capella Sixtina", el Papa envià un rescripte al Nunci, a fi que fes pública la prohibició d'usar tal nom, puix la Sixtina no havia sortit mai del Vaticà. Això causà un vertader cataclisme econòmic i hagueren d'adoptar el seu veritable nom d'"Agrupació Polifònica Romana".

Sembla que a l'Augusteum daran una sèrie de vetllades, en les quals interpretaran únicament obres de Palestrina.

TEATRES

El Constanzi s'inaugurà amb el *Falstaff*, després del qual vingueren els *Mestres Cantaires*, amb execucions discretes.

Dels altres teatres, per ara, res de nou; sols la Scala, com sempre, es distingeix per la magnificència artística presentant les obres amb tal perfecció de mecanisme, decorat, etc., que per això sol és digne d'admiració.

Darrerament s'és donada l'última òpera del mestre Umberto Giordano, *La Cena delle Beffe*, amb èxit magnífic, com ja el tingueren altres obres d'aquest compositor equilibrat, tals com *Andrea Chénier*, *Fedora* i *Sibèria*. Té moments de genial inspiració; és molt teatral i està destinada a la popularitat.

VICE-VIÑAS

Gener de 1925.

PREMIS MUSICALS

Concepció Rabell i Cibils

Vda. Romaguera

III CONCURS

ANY 1924

COMPOSICIÓ REBUDA

Quintet en re, per a quartet de corda i piano. Lema: "Blancaflor".

Barcelona, 1.er de febrer de 1925

EL SECRETARI,

Joan Salvat

Obra del Cançoner Popular de Catalunya

CONCURS ANY 1924

LLISTA DE RECULLS REBUTS

1. — Recull de tonades populars. Lema: "La Segarra".
2. — Música popular valenciana. Lema: "Costums que es perden".
3. — Danses catalanes del Rosselló. Lema: "Flors del Pireneu".
4. — Lema: "Guerra al cuplet". (Cançons, danses i toques).
5. — Recull de ballets, danses i comparses catalanes. Lema: "Scriptorium".
6. — Cent sis cants i cantarelles d'infants, i jocs infantils amb tonada. Lema: "Rivipolhència cantoral".
7. — Cançons populars inèdites. Lema: "Bressol de Catalunya".
8. — Recull de tonades i crides típiques. Lema: "El rossinyol del Ter i del Fresser".
9. — Música de cornamusa. Lema: "El temps passa i la Joana balla".
10. — Crides i toques. Lema: "Soroll de carrer".
11. — Cançons de nenes, dansades. Lema: "In memoriam".
12. — Recull de cançons catalanes. Lema: "Cançons de ma terra".
13. — Maneres populars de fer música. Lema: "Nyigo-nyigo".
14. — Cançoner infantil de Conçentainà. Lema: "Fulletes que hi han al món d'una Pàtria que no es fon".

15. — Cançoner general valencià. Lema: "Cançons de la terra del Xé—que la vila de Conçentaina—sense tabalet ni donsaina—canta a la "Mare" que tingué".
16. — Recull de cançons populars. Lema: "Qui t'ha vista, Catalunya!"
17. — Setanta vuit cançons. Lema: "Perfum de Llengua Catalana".
18. — Cançons, crides, tocs, balls i campanes. Lema: "De l'Urgell i la Segarra".
19. — Cançons populars de Menorca. Lema: "De l'avior".
20. — Collita ponentina. Lema: "La melodia popular... nova font de Juvenci".
- F. Pedrell.
21. — Els vells cantaires. Lema: "N'ha baixat a espigolar".
22. — Cançons mallorquines. Lema: "Del poble".

Barcelona, 31 de desembre de 1924. — *El Secretari*, Joan Puntí, Prev.

Orfeó Català

CONCERT DE CANÇONS NADALENQUES

Tots els pobles de la humanitat civilitzada han cantat, amb una unanimitat rara, el dolç misteri del naixement de Jesús en l'establa de Betlem. La tendresa popular ha vessat melodies barrejades amb les més flairoses ingenuïtats, com un oli aromàtic amb el qual ens han tramès a nostres dies, ungit d'incorrupta immortalitat, el fet sublim inicial de la nostra redempció. I el nostre poble, ric en folklore nadalenc, com a bon aimant d'aquesta amor a la tradició que el caracteritza, no solament ret el tribut al Diví Nadó amb la seva musa popular inesgotable, sinó que, col·lectivament, cada any cuita a omplir de gom a gom la sala del Palau per a fer l'escaient ofrena d'aqueix dia al culte de la tradició amb el concert que l'ORFEÓ CATALÀ ja de consuetud organitza el dia de Sant Esteve.

Enguany no era ni més ni menys concorregut que els altres anys, car com tots els anteriors, ja dies abans s'era esgotat el taquillatge. Amb aital ple en la Sala, el concert s'executà quasi doblement; tal fou el nombre de composicions que calgué repetir. Així el mestre Millet, davant de les tres seccions, dirigí el següent programa: Primera part. *El cant de la senyera*, Millet; *Ja és nat!*, Pérez Moya; *Nadal*, chor de nois amb piano (estrena), Tomàs — bella de melodia i de factura —; *Tunc que tan tunc*, ja coneguda, del propi autor; *Som al dia de Nadal*, la molt bella nadala francesa de Tiersot; *Pastorelles, pastorots*, de Ladmirault, en la qual la senyoreta Fornells i el senyor Ventura intervingueren molt encertadament; *El dimoni escuat*, Cumellas Ribó; *La Nit de Nadal* (estrena), Tomàs — acusant l'innegable encert del seu autor en tractar les veus i, així mateix, la seva sòbria distinció en l'harmonització de la melodia popular —; *Les bèsties al naixement*, de Pérez Moya, ja tradicional i d'èxit infalible en aquests concerts, i *Crits del carrer*, de Sor, ja donada a conèixer en anterior concert amb el mateix acolliment entusiàstic.

A la segona part s'executaren: *Cant de Nadal*, popular alemany; *Cançó de bressol de Nadal*, chor d'homes, Novak; *El cant dels ocells*, Millet, en la qual tan es distingeix la sopran senyoreta Fornells; *Nit de vetlla*, l'exquisida harmonització de Pérez Moya; *Viatge de Josep i de Maria a Betlem*, Ladmiraault, i *Cançó de Maria bressolant*, Reger, ambdues magníficament belles i admirablement cantades per la senyoreta Fornells, ben secundada al piano pel mestre Salvat; *Toc, toc, obriu* (primera audició), Radoux, bella nadala valona, de sabor ben catalanesc; *Non-non, noneta—La Mare de Déu* (estrena), Romeu, en la qual l'eminent mestre de capella de la Catedral de Vich hi ha vessat tota la seva rica sensibilitat i el seu talent reconegut, glossant de faísó deliciosa les dues cançons, delicadament, espiritualment, gairebé gosariem a dir cèlicament; cal afegir que la senyoreta Ensenyat interpretà el *solo* de faísó esplèndida. *El Noi de la Mare*, de Nicolau, fou a continuació l'apreciada meravella coral, encisadora com sempre de tot aquell qui té la inefable joia d'oïr-la. I l'*Aleluia* de l'Oratori *El Messies*, de Haendel, amb acompanyament d'orgue, cloqué majestuosament el concert com un nimbe de glòria fulgurant.

El mestre Millet obtingué tota la tarda el constant aplaudiment de l'auditori, aplaudiment que compartí amb les seccions corals que dirigeix i amb els mestres Salvat i Tomàs que al piano, i el mestre Comella a l'orgue, contribuïren a l'èxit de la festa de Nadales d'enguany.

CONCERT DE CAP D'ANY

ORFEO CATALÀ. Cobles "Barcelona", "Antiga Principal" de La Bisbal i "Principal" de Cassà de la Selva

De quina faísó més bella pot un poble festejar la diada de Cap d'Any; de l'any nou que comença ple d'enigmes i d'inconeguts esdeveniments, que fent-li ofrena de la seva música; d'aquesta música que mou en ritme els nostres cossos i suggereix l'esperit nostre, encomanant-li la virior i ardiment; el goig i delectança de retrobar-nos tan nostres; tan essencialment nostres, que cap dubte ni cap ombra enteladora no pot enfosquir-nos, ni esvaïr aquest nimbe de claror que ens amara quan ens sentim tan fidelment interpretats, en nostres més preades afeccions! L'any nou sembla obligat a mostrar-se'ns propici, quan amb la millor de les nostres gales el rebem, i les més exquisides de les nostres presentalles li oferim.

Enguany, amb l'ORFEO CATALÀ han compartit el programa les cobles de "Barcelona", "La Bisbal" i "Cassà", esmerçant tots la riquesa d'entusiasme que els és habitual i aquella cura d'assolir la màxima eficàcia del fruit de llurs estudis en la interpretació de les obres que els eren confiades.

Integraven la primera part *Les flors de Sant Joan*, Baró; *L'Atlàntida*, Soler; *Cecília*, Juncà; *La princesa captiva*, primera audició, Serrat; *Encantament*, Blanch; *Cor jove*, primera audició, Joaquim Serra; totes llargament ovacionades i merescudament fruïdes; i per les tres cobles juntes la primera audició de *Pirenenques*, breus visions estivals, del mestre Francesc Pujol.

El mestre Pujol, prosseguint la seva tan noble com bella tasca de dotar el nostre art líric d'unes obres tan essencialment catalanes, que tant pels mitjans amb què

són executades com per la ideologia que les inspira, com els carreus d'aquells magnífics monuments que perpetuen els genis de les passades nissagues, una rera altre amb les seves obres que aparenten una humil senzillesa, però que en el fons porten la grandesa, el tremp i la saba de la nostra música popular, va obrint pas a pas un camí que amb el temps pot devenir la via triomfal per on s'expandeixi arreu del món l'Art català en la seva més sublim manifestació: la Música.

El mestre Pujol no solament redimeix la cobla (aqueixa humil orquestra exclusivament catalana) de la finalitat que semblava ésser-li assignada de fer dansar solament, sinó que amb tot i l'escassetat d'instruments, mercès al gran coneixement dels elements que la integren, i al seu talent a combinar les riques sonoritats de la mateixa, la va dotant d'unes obres que són vida i essència del seu ésser, i amb les quals tal volta un jorn pugui mostrar-se regenerada de tal faisó, que no solament sigui l'admiració del nostre poble, sinó que la seva noble gesta travessi tot triomfalment les fronteres de la nostra Pàtria.

Pirenenques posa de relleu els valors que com a compositor atresora el mestre Pujol. L'obra està dividida en sis fragments: *Albada*.—*El vailet aviant la ramada*.—*Migdia*.—*Tamborinada*.—*La cançó de la muntanya*.—*Cap al tard*; i en el títol de cada un, ja s'hi endevina el tema que ha servit al mestre, per a expressar de faisó breu, però deliciosament expressiva, les impressions que l'han inspirat, trametent-les amb totes llurs riques sentors fetes música i amb la noblesa i veneració imposants dels cims d'on procedeixen.

No assenyalen ni un ni altre fragment; tots ens han plagut en gran manera; o per la seva inspiració i modernitat, o per les seves originals i ben trobades sonoritats, o per la seva excel·lent i feliç resolució. El públic, que passat el primer moment de sorpresa s'identificà per complet amb l'obra, aplaudí llargament i entusiàsticament totes les parts, obligant que es bisés *Tamborinada*. El mestre Pujol, que dirigí la seva obra, i les tres cobles que l'executaren foren, en acabar, objecte d'una gran ovació.

En la segona part s'executaren *El bac de les ginesteres*, Toldrà; *De bon matí*, primera audició, sobre temes de Clavé, Pep Ventura - Pujol; *La Baldirona*, Morera; *Setembre*, Enric Casals; totes ovacionades per llurs bel·leses innegables; i en la tercera, *Tardoral*, primera audició, de Lluís M.ª Millet, d'una tan delicada melodia que el públic volgué escoltar-la dues vegades, essent obligat el jove autor a rebre els vibrants aplaudiments de l'auditori; *Tocs de festa*, Josep Serra; *A En Pau Casals*, Garreta; *L'aplec del Vinyet*, Català, i *La calàndria*, primera audició, Pep Ventura - Pujol; foren així mateix rebudes amb les més expressives demostracions d'entusiasme, adreçades tant a la respectiva cobla que les havia executat magistralment com a l'autor que inspiradament les havia produïdes.

Com a final de la segona part figurava el ja popular poema del mestre Pujol *Sant Jordi triomfant*, anant a càrrec de l'ORFEO CATALÀ i la cobla Barcelona l'execució de l'obra, que dirigí el seu autor, veient-se obligat a repetir-la per acallar els aplaudiments amb què fou rebuda.

El concert es cloqué amb una altra obra del mestre Pujol, l'èpica *Cantada de Cap d'Any*, per l'ORFEO CATALÀ i les tres cobles. Aquest cant ple d'humanitat, d'optimisme, i d'abrandat amor a la terra, fou objecte d'una grandiosa ovació a l'autor que la dirigí, i als interpretadors que l'executaren.

I mentre lentament la sala del Palau s'anava buidant de la gran gentada que l'emplenava, com un ressò encara, suraven per l'ambient les passades estrofes majestuoses:

"Bona anyada la d'enguany
pel qui lluita amb noble afany!"

SESSIO DE CANÇONS I JOCS D'INFANTS, PER L'INSTITUT CATALÀ DE RÍTMICA I PLÀSTICA

L'infatigable mestre Llongueres cada any ens dona una prova acurada i exquisida de l'art que es conrea en l'Institut que amb tanta competència com entusiasme dirigeix. Enguany, també en la diada de Reis, ens oferí un programa compost en la seva totalitat per obres seves, no se sap quina més joliva i ben trobada, on la seva experiència i coneixements de la Rítmica i Plàstica, units als seus alts dots de músic-poeta, el fan eixir airós de la tasca que porta a terme. La primera part d'aquesta sessió era formada per les obres següents: *El camí de cada dia*, *Dins el meu cistelló*, *El mocador* i *N'eren set jolius caçaires*, que foren aplaudides incansablement pel nombrosíssim públic del Palau, com en justícia es mereixien. *Cançó de l'aigua*, *Els bons marxants*, *El general Bum-Bum* i *Quan anem d'un a un*, que formaven la segona part, tingueren un acolliment altament encoratjador per al mestre Llongueres, autor d'aquest enfilall d'obres bellament pensades i escrites amb un felicitat encert, i per als seus deixebles que les executaren amb un admirable sentit rítmic i amb una gràcia captivadora.

Les dues obres que figuraven en la tercera part eren *Les ones de la mar*, estudi de plàstica que les senyoretes alumnes de l'Institut executaren d'una deliciosa faïso, parella amb la de l'obra, i el festival nadalenc per a infants, *Les figures del pessebre*, amb decorat i trajos de Jaume Llongueres, que tanta popularitat ha obtingut, amb motiu de les anteriors execucions d'altres anys.

En resum, fou la festa altament agradosa per al públic (on hi figuraven gran nombre d'infants) que aplaudí totes les obres, i de triomf per al mestre Llongueres, a qui l'èxit no abandonà en tota la tarda.

J. M. i M.

VINTICINQUENARI DE "LA MORT DE L'ESCOLÀ"

El dia primer d'any, del que cursem, es compliren vint-i-cinc anys de l'estrena, al derrocat Teatre Líric, de l'admirable composició coral *La mort de l'escolà*, primera de la tanda que devem a la sobirana inspiració del mestre Nicolau i que són, dintre el repertori de l'ORFEO CATALÀ, les més preades joies de la florent escola catalana. Les vegades que ha interpretat la nostra institució en els seus concerts *La mort de l'escolà* des de l'any de la seva estrena no tenen compte. No cal dir que en les principals excursions artístiques de l'ORFEO no ha deixat aquest mai d'incloure en els respectius programes la patètica producció basada en la formosa poesia de Jacinto Verdaguer que duu el mateix títol. A tot arreu de Catalunya, a València, a

Madrid, a Saragossa, i més enllà de les fronteres ibèriques: a Montpeller, a Marsella, a París i a Londres, l'execució de *La mort de l'escolà* ha constituït, com ja és sabut, un dels èxits més esclatants de l'ORFEO CATALÀ, sobretot a París, on la repetició d'ella en el concert celebrat al Trocadero fou sollicitada per gran nombre de misses laudatòries.

Quants i quants elogis no hem sentit, encara, envers l'obra aquella i les altres del mestre Nicolau, proclamats per les personalitats que en el món musical de major prestigi han fruit en l'època present!

I no solament la nostra institució l'ha cantada tan sovint *La mort de l'escolà* que roman constantment en el seu repertori, sinó que l'han integrada també en el repertori llur els més significats orfeons de Catalunya i fins alguns de l'estranger, com la Schola Cantorum de Nova York que dirigeix el nostre dilecte amic Kurt Schindler.

En evocar aquests records tan honorables per a l'inclit músic, autor de la composició que remembrem, i tan falaguers per a nosaltres, la Junta Directiva de l'entitat nostra va creure un deure d'expressar novament al mestre Nicolau, soci honorari de l'ORFEO CATALÀ, l'admiració i pregon afecte que per ell sent, endreçant-li l'ofici que transcrivim, al qual tota la Redacció de la REVISTA MUSICAL CATALANA es complau en adherir-se.

"Avui es compleixen vint-i-cinc anys que la vostra inspirada composició *La mort de l'Escolà* va ésser estrenada per la nostra Institució, amb un èxit tan immens, que ha perdurat a través del temps i ha fet que l'ORFEO seguis cantant-la continuament; rebent-la sempre amb el mateix clamorós entusiasme tots els públics, catalans i forasters, que han tingut el plaer d'escoltar-la.

Es amb aquesta avinentesa, doncs, que la Junta Directiva, interpretant, sens dubte, els desitjos unànimes de tots els seus consocis, en sessió del dia 10 de desembre proppassat, prengué l'acord de trametre-us la present comunicació, a fi de testimoniar-vos, una volta més, la pregona i justíssima admiració que sent per Vós la nostra estimada entitat, i donar-vos, a l'ensem, una nova prova de l'intens afecte i agraïment que en aquesta Corporació se us guarda, per ésser l'obra, l'estrena de la qual avui es remembra, junt amb totes les altres produïdes per Vós, les que més joioses emocions han produït al seu Cos Choral.

Déu guardi molts anys la vostra vida pel bé de Catalunya i del seu art musical.

Barcelona, 1 de gener de 1925.

El Secretari II,
Joan Oriol i Bosch

El President,
Joaquim Cabot

AL MESTRE DON ANTONI NICOLAU."

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA: ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA.
 — *Miquel Llobet.* — L'eminent guitarrista català triomfà un cop més en presentar-se, el dia 9 de desembre, davant del públic, certament selecte, que assisteix als concerts dels *Amics*. El ben delicat artista tocà pàgines de Sor, Mozart, Bach, Aguado, Coste, Moreno Torroba, Tàrraga, de Falla, Granados i Mompou. Palesà un cop més que és, avui, un dels més exquisits, dels més experts virtuoses. En Llobet posseeix una bella tècnica, un estil tothora acuradíssim. Té, per damunt de tot, el do de plaure, d'encisar. I treu del bonic instrument sonoritats delitoses. Ja no cal dir que fou festejadíssim. — X.

Erna Rubinstein. — Heus aquí una artista ben personal, ben talentosa, que els *Amics* aplaudiren també, amb raó. Aquesta jove violinista hongaresa tocà una Sonata de Haendel, pàgines de Brahms-Hubay, Chopin-Erna Rubinstein, Tor-Aulin, Ries i Leo Weiner. Ens agradà sobretot en interpretar els mestres moderns. I ens cal fer constar que ens ofrenà una primera audició: la *Sonata en fa diesi major*, per a violí i piano, de Leo Weiner. Aquesta producció certament important acusa la mà molt destra d'un músic distingidíssim. L'escriptura de Weiner és interessant, moderníssima, i l'esperit que l'anima és ben original. Leo Weiner no divaga, en fi, i fixa amb claredat les seves idees. La seva Sonata ens agradà, doncs, i ens és grat de confessar-ho. Farem també constar que Erna Rubinstein i el pianista Nicolau Schwalb (excellent executant) tocaren amb traça innegable les pàgines de Weiner. Els *Amics* — repetim-ho — aplaudiren ben justament. — X.

Grisena Galatti. Joaquim Turina. — Aquesta sessió dels *Amics* (cinquena del present curs) fou interessantíssima, així des del punt de mira de l'execució com de les obres interpretades.

Grisena Galatti és una cantatriu notabilíssima. Cantà amb bell estil pàgines formoses de Legrenzi, Caldara, Pergolesi, Mozart, Beethoven i J. Turina. Però el seu gran èxit l'assolí en interpretar les cançons gregues. En cantà de populars i de modernes. De les darreres, servem el més agradós record de la *Cançó de bressol*, del mestre Pere Petridís. Ens agradaren també les pàgines de Manolis Calomiris i G. Poniridis. *El pastor* i *La muller del pope*, que la senyora Galatti cantà sense acompanyament, són impressionants. Bé és veritat que foren cantades amb emocionant sinceritat. En cantar la música (popular o moderna) de la seva terra, la senyora Galatti apareix una veritable gran artista.

El mestre Joaquim Turina, al qual els *Amics* acolliren, com és natural, amb la més viva simpatia, triomfà també (com a compositor i com a executant) en tocar produccions seves. Els seus *Cantares* i *Rima* són dues obres ben típiques, ben fonament sentides i delicadament expressades, que agradaren ben prestament. Les pàgines pianístiques que el mestre Turina interpretà: *Andalusa sentimental*, *El parc*, *L'església antiga*, *Ronda d'infants*, són traçudament escrites per al piano. Revelen, una vegada més, que En Turina és un excellent tècnic i, d'altra banda, un artista amorós de les

dolçors, de les delicadeses. Però, la majoria d'aquestes pàgines recorden potser massa cert caient dels impressionistes francesos. En arribar al grau d'evident maduresa i d'innegable domini de la tècnica de Joaquim Turina, caldria, sens dubte, procurar alliberar-se de les influències *externes*, i furgar, ardidament, dins del propi esperit, per tal de robar-li, si així ens podem expressar, un xic del seu ben personal sentir. I és aquesta l'única objecció que ens atrevirem a fer, a propòsit de les darreres creacions de Joaquim Turina.

Aquesta cinquena sessió de l'Associació d'Amics de la Música fou, cal repetir-ho, ben plena d'interès. — X.

Maria Pujal. — El sisè concert dels *Amics* fou encomenat a aquesta gentil pianista que, nena encara, havia assolit pocs anys enrera en els mateixos concerts un èxit ben espontani. La senyoreta Pujal ha demostrat ara els seus avenços executant amb una seguretat extraordinària un copiós programa, en el qual hi predominaven els autors moderns. Les pàgines de Mussorgsky i de Strawinsky foren traduïdes amb una fantasia i un aplom remarcables. Així mateix interessaren força les interpretacions de F. Pujol (*Festa. Danses característiques*) i M. de Falla (*Dansa del foc de "El amor brujo"*). La senyoreta Pujal, així, afirmà novament les seves dots excel·lents de pianista, que l'estudi i l'experiència faran resplandir ben segur amb tot l'esclat. — Z.

Sonia Fridman Gramatté. — Es tracta d'una jove artista que, ultra escriure, toca el piano i el violí. Com a pianista, tocà la *Balada en sol menor*, de Chopin, i una *Sonata i Dansa*, de la seva pròpia composició. Ho direm ben francament: en tocar la coneguda *Balada*, Sonia Fridman se'ns revelà una pianista diem-ne *primitiva*. Per a admetre la seva execució i la seva interpretació, hauriem de prescindir (i no podem ni volem fer-ho) de totes les lleis que regulen un bell i intelligent estil i una tècnica també pura, també espiritual. Sonia Fridman prescindí del ritme, de la netedat, de la pulsació intencionada i, algun cop, fins de les notes llegades pel mestre polonès. I tot això, amb un engrescament, amb un entusiasme, amb un dinamisme desenfrenat. Sorprenent, confessem-ho! Sonia Fridman executà, en canvi, moit bé, amb bella precisió, espiritualment, traçudament, la seva *Sonata*. Aquesta producció revela una innegable musicalitat. L'*Andante* és originalíssim, ben trobat. Però el conjunt ens semblà desordenat. Tot plegat fa l'efecte d'improvisacions. La *Partita*, per a violí, ens semblà ja més ordenada, més acabada. Algunes de les seves pàgines recorden, però, amb masses insistència, l'estil i fins la tècnica del vell Cantor. Però l'obra sencera acusa vena, facilitat, musicalitat. La *Dansa de negres*, amb la qual terminà el concert, és una obra un xic impròpia per a figurar en un programa de concert.

Com a violinista, Sonia Fridman palesà també grans qualitats. Tocà la *Xacona*, de Bach, amb bella ardidesa.

Resumint la nostra impressió, direm ara que Sonia Fridman Gramatté despertà en nosaltres viu interès. Ens sembla una artista admirablement dotada. Creiem que pot esdevenir una gran violinista, una gran pianista i una ben personal compositora. Però es fia potser massa del seu instint i dels seus rampells. Tot això hauria d'aprofitar-se, d'encarrilar-se. Nosaltres creiem encara que l'art és i serà sempre, pel damunt de tot, una cosa *espiritual*. Amb els rampells, amb l'ardidesa, amb el dinamisme

gairebé sol, desenfrenat, no n'hi ha pas prou. L'esperit vol, reclama, exigeix la seva part. I és l'esperit (amb els seus neguits, amb la seva necessitat de perfecció, tothora viva) que distingeix, en definitiva, l'obra d'art dels altres... *dinamismes!* És l'esperit que ens fa artistes, que ens fa homes! — X.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA "DA CAMERA": *Société des instruments à vent, de Paris*. — Ens fou ben agradós de sentir la *Société des instruments à vent, de Paris*. Formen avui la susdita societat, René Le Roy, Louis Bas, Achille Grass, Jules Violet, Léon Letellier. Col·labora amb els esmentats artistes el ben notable pianista francès Lucien Wurmser.

Els distingits artistes que acabem d'anomenar executaren el següent programa: *Quintet en mi bemoll*, op. 16, per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot, Beethoven; *Sonata*, per a flauta i piano, Haendel; *Rapsòdia*, per a piano, flauta, oboè, clarinet, fagot i trompa, Jongen; *Quintet en si bemoll*, per a piano, flauta, clarinet, fagot i trompa, Rimsky-Korsakoff.

Inútil dir, tractant-se de la ben coneguda Societat, que l'execució de les obres citades fou generalment perfecta (diem generalment perquè algun cop oïrem certa desafinació. En tocar-se, per exemple, l'obra de Rimsky-Korsakoff). Cadascun dels articles lluí ses qualitats d'executant, i la fusió del conjunt fou deliciosa.

Servarem un agradós record d'aquest concert. — X.

Maria Davidoff, Georges Lansky, Josep Sabater. — Aquest concert, ofert als seus associats per l'Associació de Música "da Camera" (quart concert del present curs) fou enterament consagrat a la música russa. Maria Davidoff (la ben notable cantatriu), cantà pàgines de Borodin, Rimsky-Korsakoff, Prokofieff, Strawinsky i Medtner, i Jordi Lansky (l'excel·lent baix), interpretà produccions de Tchaikowsky, Dargomijsky, Danilewsky, Rachmaninoff i Mussorgsky. Ambdós artistes cantaren, a més, un duo curiosíssim (bellament popular) de Dargomijsky.

Sentim no poder dedicar sinó un breu comentari, ràpidament escrit, al concert que ens ocupa. Podria parlar-se, a propòsit del susdit concert, ben llargament. Direm, doncs, únicament, que admirarem, una vegada més, les pàgines *vives*, originalíssimes, ben representatives d'un art ben típic, de Dargomijsky, Mussorgsky, Strawinsky (les seves *Quatre cançonetes festives* són absolutament delicioses), Rimsky-Korsakoff, etc. En la majoria d'elles, a la vegada que l'element popular, hi batega, amb bella naturalitat, la ferma personalitat de llurs autors. I hom es troba enfront d'un art certament nou, però ben arrelat en el fons del terror... Ultra l'exteriorització del sentir de grans artistes, aquest art és també representatiu, per tant, de l'esperit d'un poble, d'una raça. D'aquí la ferma suggestió que se'n desprèn. D'aquí la seva vida, el seu pregon encís.

Maria Davidoff i Georges Lansky cantaren de faiso admirable les pàgines dels músics del país llur. I foren calorosament i justament aplaudits.

El pianista Josep Sabater acompanyà amb seny. Hauríem desitjat algun cop, però, en els seus acompanyaments, un xic més de malícia i, a voltes, de delicadesa. — X.

SALA MOZART: ALBERT MATEU. — Aquest jove violinista fou ben acollit. Ha estudiat, llegírem, al Conservatori de Brusselles, amb el mestre Crickboom. Això vol

dir que posseeix una bona escola i, oi més, un estil sobri i ben seriós. Però, ultra aquestes qualitats filles de l'estudi, Albert Mateu ens provà que té també un ben simpàtic temperament d'artista. En el seu concert de la Sala Mozart (16 de gener) interpretà una *Sonata* de Haendel, la *Sonata* de Lekeu, i produccions (evidentment indispensables, inevitables!) de Kreisler, Dvorak-Kreisler i Sarasate.

Albert Mateu fou justament aplaudit.

El pianista Josep Roma acompanyà amb traça i tocà bé la *Sonata* de Lekeu, la part de piano de la qual és, com ja és sabut, ben important.

ASSOCIACIÓ INTIMA DE CONCERTS: *Maria Josepa Regnard - Anna Aymat*. — Aquestes conegudes artistes ofrenaren als aficionats que assisteixen als concerts de la *Intima*, un programa interessantíssim, en el qual figuraven produccions de Gluck, Vinci, Schumann, Mendelssohn, Schubert, Brahms, Liddle, Strauss, Rimsky-Korsakoff i Reymond. Les esmentades concertistes dedicaren, en fi, la darrera part del programa, als músics nostres. Oïrem, doncs, cançons de Barguñó, Gols, Buxó, Apelles Mestres, Joaquim Salvat i Lozano, totes les quals es cantaven, públicament, per primera vegada. Totes, honoren, cal dir-ho, l'art nostrat. La d'En Barguñó és ben sentida i ben *vestida*, pianísticament parlant; la d'En Gols acusa un xic la influència dels músics moderns francesos, però és bonica; la d'En Buxó és francament popular; la del poeta, dibuixant i creador de cançons, Apelles Mestres, és innegablement fresquívola; la del jove músic Salvat recorda també l'art del poble i és ben agradable; i la d'En Lozano és traçudament escrita i certament bella.

El poema *Les petites chansons au bord de l'eau* (quatre cançons) del músic suís Eugeni Reymond, ens fou també ofert per primera vegada. Acusa la mà d'un músic expertíssim i d'un artista delicat. Ens agradà força.

Maria Josepa Regnard lluí, com sempre, la seva veu bonica i el seu estil ben dúctil i expressiu. I Anna Aymat l'acompanyà, també segons costum, amb exquisida cura. — X.

OLYMPIA: CIRIL SLAVIANSKY D'AGRENEFF. ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA. — El nom de Slaviànsky d'Agrenéff l'hem remembrat diverses vegades, referint-nos al director de la famosa Capella Russa que visità Barcelona fa prop de trenta anys. Mort ja l'excel·lent músic, és avui el seu fill Ciril el que ens ha visitat com director d'orquestra, revelant-nos un bell temperament d'artista i una mestria en conduir la massa sonora que el fa acreeador als més entusiastes elogis.

El mestre Slaviànsky ens ofrenà algunes primeres audicions ben notables per diversos conceptes, encara que provenien les obres de la mateixa nacionalitat. I és que elles abarquen tres aspectes diferents de l'escola nacional russa. Glinka, amb la seva obertura de *Ruslan i Ludmila*, on s'hi troben encara reminiscències clàssiques, ens mostrava els inicis de la referida escola; el poema simfònic *Romeu i Julieta*, de Tschaikowsky, pertany al període de transició en plena influència romàntica; Rimsky-Korsakow, en fi, amb els seus fragments de *El gall d'or* ens mostra la exuberància de la seva paleta orquestral al servei d'una fantasia que sap evocar amb el major esplendor tota la magnificència de l'Orient.

Els professors de la Orquestra Simfònica secundaren perfectament les intencions del director, fidels sempre a la batuta. Així excel·lerin, com de costum, en la

vigorosa execució de la *Cinquena Simfonia* de Beethoven i en la no menys brillant de l'obertura de *Tannhäuser* i de l'*Andalusia* de Lamote de Grignon, tan ben rebuda aquesta darrera que la repetició va imposar-se.

L'èxit assolit pel jove mestre Slaviansky d'Agrenéff fou clamorós, mereixent de tota la premsa els comentaris més falaguers. — S.

ORFEO GRACIENC. — L'orfeo que dirigeix el mestre Balcells va repetir a l'Olympia el programa dedicat a Josep Anselm Clavé que la primavera passada donà amb el major èxit al Coliseum. Hi acudí un públic nombrosíssim que no es cansà d'escoltar i d'aplaudir. Cal dir que totes les obres que figuraven a l'escaieint programa foren cantades amb vibrant entusiasme.

No oblidem de consignar que la senyoreta Maria Achen cantà d'una manera exquisida *L'Enforament*; aplaudint-se també força la composició del mestre Sancho Marraco *Glòria a Clavé*.

TEATRE DE NOVETATS. — Durant les festes de Nadal i Cap d'any es donà en aquell teatre una sèrie de representacions de l'òpera *Terra Baixa*, d'Eugeni d'Albert, cantada en català, que assolí una ben remarcable interpretació, acollint-la el públic amb l'aplaudiment més franc.

Com és sabut, la lletra de l'obra (*Tiefland*, en alemany) és un arranjament de Lothar, damunt de *Terra baixa* del nostre gran poeta Guimerà. En vertir-la de nou al català, l'excel·lent musicògraf Joaquim Pena ha procurat dintre d'allò que permetia l'adaptació del text a la música seguir el més fidelment l'obra de Guimerà, procurant corregir algunes de les llibertats que l'arranjador alemany es prengué. No cal dir com devem agraïment a En Pena per aquest treball.

La partitura del mestre E. d'Albert, que s'havia donat ja al Liceu l'any 1910, té fragments destrament compostos que acusen en l'autor un sentit dramàtic de molta força expressiva. Entre ells mereixen senyalar-se, per l'interès que desperten en l'auditori, les escenes descriptives del pròleg i l'escena final del primer acte que s'escolta amb forta emoció. Mes, en general, ultra el caràcter i color locals que li falten, l'obra pateix ja de certa rancior que hem de reconèixer no obstant la popularitat que conserva encara a les terres germàniques.

Foren els principals interpretadors de l'òpera a Novetats les senyoretes Pujol (*Marta*), i Pahissa (*Núria*), i els senyors Marquès (*Manelic*) i Fuster (*Sebastià*), havent dirigit l'orquestra amb bon encert el mestre Jaume Pahissa. També es féu acreedor a l'elogi del públic el director d'escena En Rafel Moragas.

A fi de prestar cert relleu local a l'obra, al primer acte s'intercalà la sardana de Botey *L'ametller*, la qual fou ballada per l'Esbart Folklore de Catalunya, i com a introducció al segon acte, l'orquestra tocà la sardana de Garreta *A Pau Casals*, essent les dues composicions molt aplaudides.

El fet d'haver-se cantat *Terra baixa* en català ha merescut ben justament l'estima dels nostres filharmònics, els quals han alabat també com corresponia l'esforç dels organitzadors.

Bibliografia

JULIEN TIERSOT. *La Damnation de Faust*, de Berlioz (P. Mellottée. París).

Essent *La Damnation de Faust*, de Berlioz, l'obra més característica, una de les més conegudes i potser la més genial del romanticisme musical francès del segle passat, era ben digna de figurar en la col·lecció de *Les Chefs d'œuvre de la Musique* que publica l'editor Mellottée, sota la direcció de Paul Landormy.

Julien Tiersot, l'eminent musicòleg bibliotecari del Conservatori de París, ha estat l'encarregat de la redacció d'aquest volum, sens dubte un dels més interessants de la sèrie, i no cal dir com el seu treball resulta complet, interessant i educador per als aimants i estudiosos de la història i de les grans evolucions de l'art de la música. Veritablement l'obra d'Hèctor Berlioz, i dins d'ella d'una manera molt característica *La Damnation de Faust*, representa un dels cims més genials de l'exasperació romàntica del dinovè segle i sobretot la producció més ardida i forta de la música francesa de l'època. Això és el que fa evident Julien Tiersot amb el seu volum, escrit amb claredat, amb l'extensa erudició que li és peculiar i amb l'entusiasme d'un compatriota devot del gran romàntic. — L. M.

GEORGES SERVIÈRES. *Saint-Saëns*. (Félix Alcan. París).

Heus aquí un nou llibre que forma part de la ja ben abundosa col·lecció d'estudis consagrats als grans músics i editats per la casa Alcan, sota la direcció d'En Joan Chantavoine. Aquest treball del conegut escriptor En Georges Servières acusa la preocupació constant d'ésser molt just en judicar les característiques d'aquell gran mestre que ocupa, innegablement, un dels llocs de més relleu de l'art musical francès del segle XIX. En estudiar la personalitat de Sàint-Saëns, G. Servières parla, ja no cal dir-ho, de l'home i del músic. Així la part purament biogràfica com l'estudi de les obres més importants del gran mestre estudiat han estat escrits amb extrema cura. Tot plegat, però, és, tal volta, una mica fred. I és que En Servières fuig, es diria, de l'elogi ditiràmbic. El seu llibre és sobri, bastant concís i ben seriós. Però — repetim-ho — sembla una mica fred. Saint-Saëns no fou pas, certament, un artista genial com Wagner, ardit com Liszt, o personal com Schumann! Però fou un artista admirable. Compositor, organista, pianista, escriptor (un escriptor en prosa i en vers que, ultra parlar de la música, del seu art, s'ocupà de filosofia, d'astronomia, de metapsíquica!), en quiscun dels susdits caires de la seva activitat revelà qualitats notabilíssimes. Esperit despert, encuriosit, guaità les coses, les sentí profundament i en parlà amb *esprit*. Com a músic, fou un clàssic. Un clàssic que aparegué indignat enfront de les darreres *modes*, de les darreres manifestacions de l'art dels sons del seu país i d'arreu del món. La seva obra és desigual. Però hi ha en ella prou encerts per a *durar* a través dels temps i de les modes. I moltes de les seves obres són prou pures d'intenció i prou fermes d'estructura, prou perfectes de forma per a poder ésser sempre esguardades amb interès i amb admiració. Saint-Saëns ho

norà, en fi, el seu país. I així el músic, el compositor, com l'organista, el pianista, i fins l'escriptor, podien suscitar, creiem, pàgines més càlides, elogis més fervents que els que ha escrit, en el llibre que assenyallem avui, En Georges Servières. Però repetirem el que ja hem dit: i és que el llibre que ens ocupa acusa la preocupació constant d'ésser molt just en estudiar la personalitat de l'autor d'*Ascanio*, de *Sanson et Dalila* i de la *Simfonia en do menor*. Però es pot ésser just sense engrescar-se massa en parlar dels encerts, de les grans obres d'un artista. És el que fa, ens ha semblat, En Georges Servières, en ocupar-se de Saint-Saëns.

Clou el llibre que hem breument comentat, un catàleg de les obres de Saint-Saëns (obres musicals i literàries) i una bibliografia de les principals obres i articles de revista relatius a Saint-Saëns. — F. LL.

SIGFRID KARG-ELERT. 30 *Capricen*, op. 107, per a flauta sola. (Edition Steingraber. Leipzig).

Aplicats aquests capritxos al coneixement de la tècnica moderna, ofereixen a l'estudiós una varietat gran d'aplicacions en el mecanisme de la flauta, passant des de l'estil melòdic dels clàssics fins les entremaliadures rítmiques i harmòniques dels autors del dia. Més interessant potser que els mateixos capritxos és l'Apèndix que segueix, on hi ha reunit En Karg-Elert una tanda d'exercicis de molta utilitat destinats a fer conèixer el lògic desenrotllament de la figuració moderna.

L'obra que ens ocupa demostra, doncs, en el seu autor un coneixement cabal de la tècnica i una consciència elogiàble que reconeixeran sens dubte tots quants flautistes s'apliquin a l'estudi dels *Capricen* susdits.

Publicacions de la casa Unió Musical Espanyola, filial de Barcelona:

J. PAHISSA. *Piezas espirituales*, per a piano.

ANTONI MARQUÈS. *Al jardí els infants juguen...*, per a piano.

I. ALBÈNIZ. *Sevilla. Aragón. Castilla*, per a piano, a quatre mans.

J. CUMELLAS RIBÓ. *Pagèsivola*, per a cant i piano.

J. PAHISSA. *Cançó de lladre* (popular), per a cant i piano.

C. LOZANO. *Les roses*, per a cant i piano.

J. BORRÀS DE PALAU. *No et coneixia*, per a cant i piano.

Si no coneguéssim ja la producció anterior d'En Pahissa, la lectura de les *seves* peces per a piano denominades "espirituals", ens desconcertaria completament, i cercariem en va l'orientació de l'autor. Però les gosadies harmòniques que sovint En Pahissa ha prodigat en les obres precedents ja no són aquí per a sorprendre'ns. *Nit de somnis* resulta més pròpiament una mala nit, durant la qual es barregen a la imaginació idees confuses i fets disbaratats sense relació de cap mena. Si hem d'ésser francs, l'emoció estètica que cerquem en tota obra d'art no hem arribat pas a assolir-la en la lectura de *Nit de somnis*, que, per altra part, no deixarà potser algú d'admirar, tants matisos es troben en el gust corrent. En canvi, la *Romança estil segle XIX* sembla inspirada en les revellides fantasies o meditacions de Godefroid i Gustave Lange. És d'un interès, per ço mateix, molt secundari. Completa el nou recull d'En Pahissa la peça *Imatge*, la més moderna de les tres, que resulta un terme mig dels dos oposats estils abans expressats. Creiem sincerament que l'autor de *Marianela* pot oferir-nos coses més belles i més "sentides".

Algunes idees boniques i una certa fantasia fan descobrir en la peça *Al jardí els infants juguen...* el bon gust de l'autor. Tot plegat guanyaria si la tècnica fos d'una altra fermesa i l'expressió d'una subtilitat més fina. Entre les *Escenes d'infants* de Schumann i les del nostre Frederic Mompou, hi han matisos encara, creiem, per aprofitar.

De les tres peces de l'inoblidable Albèniz, ben conegudes per formar ja part de la seva *Suite espanyola*, no anem a fer-ne cap crítica. Volem assenyalar només la transcripció que se n'ha fet per a quatre mans i de la qual la nostra intervenció molt directa ens priva de parlar-ne amb la independència requerida. D'altra part, la producció de l'Albèniz té prou guanyada l'estima de tothom i és superflu ja l'elogi. En transcriure les referides peces *Sevilla*, *Aragón* i *Castilla*, s'ha volgut respectar l'originalitat completa de l'autor, amplificant només l'harmonia en l'extensió completa del piano, prestant així a cada composició una potència i una brillantor que enriqueixi més l'efecte d'elles sense dificultar llur execució, ans més bé la facilita en el repariment del treball en les quatre mans.

Ens plau fer constar l'excel·lent rebuda que han merescut les dites transcripcions entre el professorat i l'acolliment entusiasta amb que han estat festejades les mateixes en alguna audició pública.

De la col·lecció "Les Nostres Cançons" són les melodies vocals al començament assenyalades. En aquest gènere, així com en el choral, és on generalment els nostres músics s'han distingit amb un caire més personal, potser per dur en ells l'empremta més directa de la cançó popular.

Dignes d'elogi, per tant, són les melodies referides on es transparenta encara la personalitat pròpia de cada autor, els quals en els esmentats gèneres s'han significat prou bé altres vegades. Ens agrada, sobretot, l'eixerida *Pagesívola* d'En Cumeillas Ribó, que el tenor Vendrell ha cantat en diverses ocasions, sempre amb entusiasta aplaudiment. Així mateix s'imposa la *Cançó de l'ladre* d'En Pahissa, tonada popular per la qual ha sentit una particular predilecció aquest músic, que l'adaptà com a tema principal de la seva òpera *Marianela*. Aquí hi és tractada en forma de glossa que presta a la cançó un cert caient dramàtic ben cracterístic de l'estil personal d'En Pahissa. Un sentiment un xic evocador de Fauré impregna totalment *Les roses* d'En Lozano, que denota amb la seva elegància afeminada la influència més aviat francesa que catalana. D'un lirisme més nostre és la melodia d'En Borràs de Palau, *No et coneixia*. La inspiració franca que hem aplaudit altres vegades en el mateix autor, pren aquí un aire apassionat que escau bé a la poesia i que el públic dilecte d'En Borràs sabrà certament estimar. — J. S.

A. MASSANA, S. J. *Cançons líriques. Cants de pietat. Dos Rosaris. Te Deum.* (Ibèria Musical. Barcelona).

El fet d'haver parlat d'aquestes obres en altra publicació farà més concisa la present nota, si bé mereixen per llur mèrit, repetim-ho, la nostra major estima. Certament que les *Cançons líriques* pateixen encara de certa inexperiència i manca d'estudi. Són obres primerenques, escrites a impuls de la inspiració fogosa de primer moment, que l'autor no deixa madurar en son afany de transcriure-les al pentàgrama. Són, no obstant, ben estimables per la frescor de llur melodia i llur expressivitat les

titulades *El plor de la tortra* i *La Verge seia un dia...* Els *Cants de pietat* tenen tot un altre caient i s'imposen per llur escriptura bon xic més segura i ferma. Els precedeixen els *Misteris del Rosari* que enamoren per llur sentiment i religiositat, donant-los molta vida el ritme lliure gregorià que l'autor ha elegit. Dels *Cants de pietat* caldria esmentar tots els números; l'empremta del cant popular s'hi manifesta prou bé ço que els dóna un matis ple de frescor i d'ingenuïtat. En mig del misticisme que els inspira, també s'hi reflecten temes riallers i joiosos que donen varietat al recull, on les modalitats gregorianes s'hi acusen més d'una vegada. Dintre el mateix estil són escrits els dos *Rosaris*. Assenyalem les *Ave Maria* del primer que guarden amb llur gràcia melòdica un encís ben particular. El *Te Deum*, per fi, a quatre veus mixtes i orgue, revesteix una importància major, encara, puix es tracta d'una composició de gran vol on els coneixements tècnics del músic s'aparellen feliçment amb l'expressió severa i emotiva que enlaira l'esperit de l'oient i l'asserena en mig de la magnificència sonora del conjunt. — J. S.

AGUSTÍ VALLS I CASCANTE. *Cants místics* sobre textos de Mossèn Jacinto Verdaguer i N'Agustí Valls i Vicens, a una veu i acompanyament d'orgue o harmònim. (Foment de Pietat Catalana. Barcelona).

Es aquest un recull de noves cançons piadoses, ben inspirades i expressives, l'autor de les quals, apassionat per la música, les tenia fins ara recatades, decidint-se a publicar-les a fi d'augmentar la nostra producció que proclama arreu la importància cada dia major del renaixement musical a Catalunya. Traduint amb fidelitat gran el sentiment propi de cada poesia — ben escollides en l'obra ascètica dels enyorats poetes Jacinto Verdaguer i Agustí Valls i Vicens, pare, aquest darrer, de l'autor del recull — les melodies de què parlem enamoren totes per llur franquesa i simplicitat, sense que se'n resenti per això la factura dels cants, que ofereixen, molt al contrari, una vestimenta harmònica del millor gust, demostrant la fina musicalitat d'En Valls i Cascante, el qual en el gènere religiós, especialment, ha creat obres ben estimables per llur sinceritat d'expressió. No per més modestos deixen de plaure'ns els seus *Cants místics*, alguns dels quals com *A Jesús Sagramentat* (Verdaguer), *Amor, amor!*, *L'Espòs de Sang*, *La Sagrada Família* i *Adéu al maig*, guarden tot l'encís de les creacions ingènues, eixides del cor per a gaudi de les ànimes humils. — J. S.

Noticiari

PREMI PARRAMON. — Un violoncel Parramon, amb arc de mestre i estoig, és el premi proposat per al vinent concurs.

Les obres de concurs seran:

I. — El primer temps del *Segon Concert* de Romberg.

II. — Una obra a lliure elecció de l'aspirant, i que no podrà tenir més de vuit minuts de durada.

Queda anul·lada la base quarta del reglament i modificada la desena, en el sentit que, en lloc de tocar els concursants per ordre d'inscripció, ho faran per sorteig que s'efectuarà en començar l'acte.

El Jurat serà integrat per professors de gran prestigi i el presidirà En Pau Casals.

El concurs tindrà lloc a últims del pròxim abril.

PER ALS VIOLINISTES. — Publicat per l'editor Appleton, de Nova-York i Londres, N'Albert Bachmann ha donat a llium una *Enciclopèdia del Violí*, la qual ha merescut de l'excel·lent virtuós Eugeni Isaye, en el prefaci que acompanya l'obra, un elogi molt complet. Traduí del mateix, els següents paràgrafs que fan la major recomanació del llibre:

"Entre les múltiples coses que s'han escrit sobre l'art del violí, hom diria que restava un buit que el present llibre ve a omplir. En efecte, els artistes i aficionats trobaran en ell una espècie de diccionari universal de l'art del violí, i es veurà per l'extensió de l'obra, que l'art nostre és un ample camp on floreixen elements de tota mena i un "parterre" de fórmules considerables.

Es, per tant, un treball de la més gran utilitat el que ens ofereix M. Bachmann, i no crec enganyar-me en predir-li el millor acolliment. Parlar del violí en general sembla una cosa fàcil, però analitzar punt per punt, detall per detall, tots els elements que constitueixen l'art de la virtuositat, és ja quelcom més difícil, i, solament aquells que tenen un coneixement perfect de l'instrument, poden arribar a omplir aqueixa tasca.

El violí té els seus secrets; és a la vegada una ànima i un pensament. És també un poeta el misteriós geni del qual solament és accessible a les persones escollides. La veu d'aquest instrument, des que existeix, ha remogut les fibres íntimes del gènere humà, i els purs esplais que aqueixa veu aportava han contribuït, com les altres branques de l'art, a enlairar l'esperit fins els més alts cimals."

BEAUMARCHAIS COMPOSITOR DE MUSICA. — Ben pocs dels nostres llegidors coneixeran el fet d'haver exercit l'autor del *Barber de Sevilla* la carrera musical. Així ho assegura M. Jean Bernard recordant diverses cites dels biògrafs del celebrat dramaturg francès que demostren: 1.er Que Beaumarchais era un excel·lent músic, tocant diversos instruments i molt hàbil sobretot en l'arpa i la guitarra. 2.^{on} Que donà algun temps lliçons de música a les princeses, filles de Lluís XV; 3.er Que als salons d'aqueixes princeses els hi cantava romances la major part de les quals eren lletra i música de la seva composició; 4.^{rt} Que Beaumarchais composà una òpera còmica les paraules de la qual foren adaptades per ell sobre tonades espanyoles i italianes que relligà amb recitatius de la seva composició; 5.º Que en 1787 composà una òpera en tres actes, *Tarare*, representada a la gran Opera de París la música de la qual, si bé firmada per Salieri, tothom prengué per original de Beaumarchais, coneguda com era en el seu temps l'habilitat seva en la composició musical.

FRANÇA. — El nou teatre de l'Opera Municipal de Marsella, que acaba de reconstruir-se, ha fet la seva inauguració el 3 de desembre amb l'obra mestra de Reyer, *Sigurd*.

La nova sala pot ésser considerada com realitzant els més recents avenços en matèria de construcció teatral i d'acomodament escènic.

—Per a l'acte solemniàl de depositar al Pantheon, de París, les cendres de Jaurès, En Gustau Charpentier ha escrit expressament un *Chant d'Apothéose*, per a chors i orquestra, que produí en la seva execució un efecte imponent.

ESTATS UNITS. — El 10 de gener tingué lloc, a l'Æolian Hall de Nova York, un concert en el qual prengueren part tres pianistes americans: Arthur Shattuck, Guy Maier i Lee Pattison. El programa d'aqueix concert original (recordem que anys enrera a Barcelona en donaren un de semblant els tres celebrats pianistes, ja difunts, Vidiella, Malats i Granados) comportava un solo de piano per A. Shattuck, el qual ha executat el concerto *River* de Palmgreen; un *Concerto* de Mozart, per a dos pianos, executat pels pianistes G. Maier i L. Pattison, i, per fi, un *Concerto* de Bach, per a tres pianos, interpretat pels tres artistes. L'orquestra era dirigida per un altre famós pianista, Ernest Schelling.

PETITES NOVES DE L'ESTRANGER. — *Le Roi David* d'Honegger s'ha donat per quarta i darrera vegada al Trocadero, de París, acompanyat del *Requiem* de Fauré. En l'audició precedent el programa fou completat amb l'acte segon d'*Orfeo*, de Monteverdi.

—El bariton Titta Ruffo ha debutat en el Metropolitan de Nova York, cantant l'*Andrea Chénier*.

—El compositor anglès Gustav Holst, autor de *The Hymn of Jesus*, *The Planet* i *The Perfect Fool*, acaba de terminar el llibret d'una òpera titulada *Falstaff*, basada en les escenes de Falstaff de l'*Enric IV* de Shakespeare.

—El Teatre de l'Avenue, de París, anuncia la propera estrena d'una comèdia musical en 3 actes musicada per Josep Padilla, el conegut compositor de la cançó *La Violetera*.

—Alfred Cortot, el celebrat pianista francès, ha tocat a Londres amb un èxit dels més vius el *Concerto* de Germaine Tailleferre.

—La Boston Symphony Orchestra, que dirigeix l'eminent mestre Sergi Koussevitzky, ha honorat la memòria de Gabriel Fauré consagrant-li un concert.

—Al Teatre de la Moneda, de Brusselles, s'ha donat darrerament *L'Appel de la Mer*, de Rabaud, i *La Fira de Sorotalinsky*, de Mussorgsky; aconseguint les dues obres un èxit dels més francs.

—El gran virtuós del piano Paderewski, que fou president de la República polonesa, ha donat una audició al Sant Pare.

La sessió tingué efecte a la biblioteca privada del Soberà pontifici. Els cardenals Gasparri i Merry del Val, junts amb l'ambaixador de Polònia, s'hi trobaren presents.

—Strawinsky ha dirigit al Philharmonic Hall de Nova York la primera audició d'un poema simfònic que va escriure el mestre rus en el curs del seu viatge durant una violenta tempesta de neu.

—A Roma, una execució integral d'*Ibèria*, d'Albéniz, ha valgut al pianista Iturbi un èxit esclatant.

Necrologia

La falta d'espai ens privà de donar el mes passat les notes necrològiques dedicades a tres personalitats artístiques que moriren a darreries de l'any 1924. Ens referim a Pierre Marsick, a Franz-Xaver Scharwenka i a Leon Bakst; aquest darrer artista, si bé no era músic, la seva col·laboració als famosos Ballets russos d'En Diaghilew el fa digne de la nostra recordança.

Pere Marsick. — Morí aquest conegut violinista a París. Era nat prop de Lieja i havia estat deixeble de Leonard, de Massart i de Joachim. Com a virtuós, fou aplaudidíssim arreu d'Europa. L'any 1892 fou nomenat professor del Conservatori de París. Dimissionà l'any 1900. Entre els deixebles que sortiren de la seva classe del Conservatori, cal esmentar Jacques Thibaud i G. Enesco.

Franz-Xaver Scharwenka. — Pianista i compositor, Scharwenka, nascut en 1850, fruí de gran prestigi en el món musical. Terminà els seus estudis a Berlín amb Th. Kullak (piano) i R. Wüerst (composició). Debutà com a pianista a la "Singakademie" en 1869, assolint un gran èxit, i seguí la carrera de virtuós per les principals ciutats d'Europa fins l'any 1881, que fundà un Conservatori a Berlín. En 1891 acceptà les proposicions que li feren des de Nova York, com a director d'un Conservatori que porta el seu nom: "Scharwenka-Conservatory". Nou anys més tard tornà a Berlín per a reprendre la direcció del seu Conservatori, aconseguint altres llocs honorables. Composà gran nombre d'obres, totes elles força estimables: tres concertos de piano, dos tríos i un quartet; dues sonates de violoncel i dues de piano; una simfonia; nombroses peces, estudis i un mètode de piano; per fi, una òpera: *Nataswintha* (Weimar, 1896; Nova York, 1897).

Leon Bakst. — El nom d'aquest gran artista, la inesperada mort del qual ha causat vera consternació, va unit, com deixem expressat ja més amunt, a la glòria dels Ballets russos que arreu d'Europa exposaren la seva magnificència, oferint el conjunt d'una perfecció, d'una bellesa no superades encara. Els barcelonins es recorden prou bé de la creació superbada de *Shéhérazade*, on la fantasia de Bakst es desbordava en una riquesa de color mai assolida a l'escena; de la fina elegància del *Carnaval* schumannian; de la graciosa bellugadissa que acompanyava la música de Scarlatti; del relleu vigorós que prenien amb la tonalitat dels trajes les danses del *Prince Igor*, de Borodin.

"Tot l'Orient — ha escrit un crític parisenc — amb la seva fascinació i suntuositat, fou encarnat un instant en la seva obra. Dibuint fàcil i matisador, prestava a les seves figures una sensualitat vibrant, barrejada d'una lleugera perversitat. Aquesta esclata en les seves realitzacions teatrals; es manifesta en els seus formosos i escaients dibuixos. La unitat que ofereix la seva obra agermana el pintor amb

el decorador. En un i altre, són les mateixes qualitats de color vibrant que sorprenen de moment, atrauen tot seguit i no s'obliden ja més".

Bakst ha mort a París, on havia fixat la seva residència, darrerament, prestant la seva valuosa cooperació als més bells espectacles de l'Òpera.

Secció Oficial

El diumenge 25 de gener, a la tarda, es va celebrar amb gran concurrència de senyors socis la Junta general reglamentària, que prèviament s'anuncià.

Després de llegida l'acta de la sessió anterior i aprovat l'estat general de comptes, el secretari, En Pasqual Boada i Nogués, llegí la Memòria-ressenya dels actes celebrats durant el curs anterior, que com de consuetud fou unànimement aplaudida i celebrada per tractar-se d'un notable i complet historial en el qual es resumeix en bells paràgrafs l'extensa labor artística i social de la nostra entitat.

Acte seguit es va efectuar la renovació de càrrecs de la Directiva, per als quals foren reelegits, per aclamació, els mateixos individus que fins el present els havien exercit. En conseqüència, la Junta directiva de l'ORFEO CATALÀ ha quedat constituïda de la següent manera: President, Joaquim Cabot; vice-president, Vicens de Moragas; secretari primer, Pasqual Boada; secretari segon, Joan Oriol; tresorer, Tomàs Millet; comptador, Martí Estany; conservador, Manuel Valls; bibliotecari primer, Francesc Pujol; bibliotecari segon, Rafel Vives; vocals: Joan Llimona, Joan Alandí, Antoni Campmajó, Alfons Damians i Ramon Crespo.

Abans de donar per terminada la sessió, el president, senyor Cabot, participà a l'assemblea el magne projecte d'excursió-pelegrinatge de l'ORFEO CATALÀ a Roma, amb motiu de la celebració de l'Any Sant, el qual projecte, a desgrat de representar enormes dificultats de caràcter econòmic i social, s'espera poder realitzar amb el concurs i entusiasme de tothom. De no presentar-se posteriors dificultats, aquest pelegrinatge s'efectuarà a darrers del vinent mes d'abril.

AVIS

Per a relligar els volums de la REVISTA MUSICAL CATALANA s'han confeccionat noves tapes artístiques, que podran adquirir-se al preu de 2'50 pessetes, al taller d'enquadernacions de N'Angel Aguiló, carrer de Muntaner, número 70. Al mateix taller relligaran els volums al preu de 4'50 pessetes cada un (compreses les tapes).

Aquest número ha passat per la prèvia censura

ORFEÓ CATALÀ

CURS D'ORGUE

a càrrec del mestre

Vicens M.ª de Gibert

CANTS ESPIRITUALS

PER A ÚS DEL POBLE

RECULL DE 21 CANÇONS ESPIRITUALS

Lletra del Rvnd. P. LLUÍS M.^e DE VALLS, Pvre. de l'Oratori.
Música de LLUÍS MILLET. Text original català amb traducció castellana

SUMARI

1. Himne a Sant Felip Neri.—2. Jesuset.—3. Via-Crucis.—4. A Jesús resuscitat.—5. Jesús als cristians.—6. Pregària a Jesús.—7. Aconsolem a Jesús.—8. Lloances al Santíssim Sagrament.—9. Estació al Santíssim Sagrament.—10. Pregària a Maria.—11. Les fineses de Maria.—12. El pecador a la Verge dels Dolors.—13. A Maria.—14. Los Novíssims.—15. Món, Dimoni i Carn.—16. La Resignació.—17. Espanya suplicant.—18. La pregària del jovent.—19. Al Cel blau.—20. Som germans!—21. Glòria a Déu.

PREU

2 Ptes.

De venda a la CASA DOTESIO, Portal de l'Angel, 1 i 3
llibreria LA HORMIGA DE ORO, Plaça Sta. Anna, 26

BARCELONA